

Př. 1 (5 bodů)

26. 11

$$A = \begin{pmatrix} 1 & -1 & 1 \\ -1 & 1 & 1 \\ -1 & -1 & 3 \end{pmatrix} \rightarrow \begin{vmatrix} 1-\lambda & -1 & 1 \\ -1 & 1-\lambda & 1 \\ -1 & -1 & 3-\lambda \end{vmatrix} = \frac{(1-\lambda)^2(3-\lambda) + 1 + 1 + (1-\lambda) + (1-\lambda) - (3-\lambda)}{(1-\lambda)^2(3-\lambda) - 1 + \lambda + 2(1-\lambda) - (1-\lambda)}$$

$\Rightarrow \lambda_{1,2,3} = 1, 2, 2$

Zkouška: $T_n(A) = 1 + 1 + 3 = \lambda_1 + \lambda_2 + \lambda_3 \checkmark$

$$= (1-\lambda)^2(3-\lambda) + (1-\lambda) = (1-\lambda)[(1-\lambda)(3-\lambda) + 1] = (1-\lambda)(3-\lambda-3\lambda+\lambda^2+1) = (1-\lambda)(\lambda^2-4\lambda+4) = 0$$

$(\lambda-2)^2$

$\lambda_1 = 1$:

$$\begin{pmatrix} 0 & -1 & 1 \\ -1 & 0 & 1 \\ -1 & -1 & 2 \end{pmatrix} \sim \begin{pmatrix} -1 & 0 & 1 \\ 0 & -1 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix} \rightarrow \begin{matrix} x_3 = t \\ x_2 = t \\ x_1 = t \end{matrix} \left. \vphantom{\begin{pmatrix} 0 & -1 & 1 \\ -1 & 0 & 1 \\ -1 & -1 & 2 \end{pmatrix}} \right\} \text{Eigen}(1) = \text{span} \langle (1, 1, 1)^T \rangle$$

$\lambda_{2,3} = 2$:

$$\begin{pmatrix} -1 & -1 & 1 \\ -1 & -1 & 1 \\ -1 & -1 & 1 \end{pmatrix} \sim \begin{pmatrix} -1 & -1 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix} \rightarrow \begin{matrix} x_3 = t \\ x_2 = s \\ x_1 = t - s \end{matrix} \left. \vphantom{\begin{pmatrix} -1 & -1 & 1 \\ -1 & -1 & 1 \\ -1 & -1 & 1 \end{pmatrix}} \right\} \text{Eigen}(2) = \text{span} \langle (1, 0, 1)^T, (-1, 1, 0)^T \rangle$$

\Rightarrow Matice A je diagonalizovatelná, protože algebraické násobnosti všech vlastních čísel jsou stejné jako jejich geometrické násobnosti

Př. 2 (5 bodů)

$$V_1 = U_1 = \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 1 \end{pmatrix}$$

$$V_2 = U_2 - \frac{\langle U_2, V_1 \rangle}{\langle V_1, V_1 \rangle} V_1 = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 3 & 0 \end{pmatrix} - \frac{1+3}{1+1+1+1} \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 3 & 0 \end{pmatrix} - \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 & -1 \\ 2 & -1 \end{pmatrix}$$

$$V_3 = U_3 - \frac{\langle U_3, V_1 \rangle}{\langle V_1, V_1 \rangle} V_1 - \frac{\langle U_3, V_2 \rangle}{\langle V_2, V_2 \rangle} V_2 = \begin{pmatrix} 2 & 5 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} - \frac{2+5+1}{4} \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 1 \end{pmatrix} - \frac{-5-1}{1+4+1} \begin{pmatrix} 0 & -1 \\ 2 & -1 \end{pmatrix}$$

$$= \begin{pmatrix} 2 & 5 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} - 2 \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 1 \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} 0 & -1 \\ 2 & -1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 & 2 \\ 0 & -2 \end{pmatrix}$$

Zkouška: $\langle V_1, V_2 \rangle = -1 + 2 - 1 = 0 \checkmark$

$\langle V_1, V_3 \rangle = 2 - 2 = 0 \checkmark$

$\langle V_2, V_3 \rangle = -2 + 2 = 0 \checkmark$

$\Rightarrow B = \left(\begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 & -1 \\ 2 & -1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 & 2 \\ 0 & -2 \end{pmatrix} \right)$

Př. 3 (5 bodů)

$$\underbrace{\begin{pmatrix} M_{k+1} \\ V_{k+1} \end{pmatrix}}_{x_{k+1}} = \underbrace{\begin{pmatrix} M_k & V_k \\ 0,85 & 0,05 \\ 0,15 & 0,95 \end{pmatrix}}_A \cdot \underbrace{\begin{pmatrix} M_k \\ V_k \end{pmatrix}}_{x_k}, \quad M_0 + V_0 = 400\,000, \quad \underbrace{\begin{pmatrix} M_0 \\ V_0 \end{pmatrix}}_{x_0}$$

$$A^k = P \cdot D^k \cdot P^{-1}$$

nebo: vime, že u stochastické matice je $\lambda_1 = 1$
 zároveň vime, že $\text{Tr}(A) = \lambda_1 + \lambda_2 = 1 + \lambda_2$
 $\Rightarrow \text{Tr}(A) = 0,85 + 0,95 = 1,8 = 1 + \lambda_2 \Rightarrow \lambda_2 = 0,8$

$$\begin{vmatrix} 0,85 - \lambda & 0,05 \\ 0,15 & 0,95 - \lambda \end{vmatrix} = (0,85 - \lambda)(0,95 - \lambda) - 0,05 \cdot 0,15 = 0,8075 - 0,85\lambda - 0,0475\lambda + \lambda^2 - 0,0075 = 0$$

$$= \lambda^2 - 1,8\lambda + 0,8 = 0$$

$$\Rightarrow \lambda_{1,2} = \frac{1,8 \pm \sqrt{1,8^2 - 4 \cdot 0,8}}{2} = \frac{1,8 \pm \sqrt{0,04}}{2} = \frac{1,8 \pm 0,2}{2} = \begin{cases} 1 \\ 0,8 \end{cases}$$

kontrola: pro každé číslo λ číslo = 1,
 zbytek $|\lambda| < 1$ ✓

$$\lambda_1 = 1: \left. \begin{matrix} \begin{pmatrix} -0,15 & 0,05 \\ 0,15 & -0,05 \end{pmatrix} \sim \begin{pmatrix} -0,15 & 0,05 \\ 0 & 0 \end{pmatrix} \rightarrow x_2 = d \\ x_1 = \frac{5}{15}d = \frac{1}{3}d \end{matrix} \right\} v_1 = (1, 3)^T$$

$$\lambda_2 = 0,8: \left. \begin{matrix} \begin{pmatrix} 0,05 & 0,05 \\ 0,15 & 0,15 \end{pmatrix} \rightarrow x_2 = d \\ x_1 = -d \end{matrix} \right\} v_2 = (-1, 1)^T$$

$$\rightarrow A^k = \begin{pmatrix} 1 & -1 \\ 3 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1^k & 0 \\ 0 & 0,8^k \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ -3 & 1 \end{pmatrix} \cdot \frac{1}{4}; \quad \lim_{k \rightarrow \infty} A^k = \frac{1}{4} \begin{pmatrix} 1 & -1 \\ 3 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ -3 & 1 \end{pmatrix}$$

$$\lim_{k \rightarrow \infty} x_k = \frac{1}{4} \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 3 & 3 \end{pmatrix} \cdot x_0 = \begin{pmatrix} 1/4 & 1/4 \\ 3/4 & 3/4 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} M_0 \\ V_0 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1/4 (M_0 + V_0) \\ 3/4 (M_0 + V_0) \end{pmatrix} = \underline{\underline{\begin{pmatrix} 100\,000 \\ 300\,000 \end{pmatrix}}}$$

\Rightarrow Populace se v Brně natonec ustálí tak, že 100 000 obyvatel bude žít ve městě a zbylých 300 000 obyvatel na předměstí.

Př. 1 (5 bodů)

$$A = \begin{pmatrix} 0 & -1 & -1 \\ 1 & 2 & 1 \\ 2 & 1 & 3 \end{pmatrix} \rightarrow \begin{vmatrix} -\lambda & -1 & -1 \\ 1 & 2-\lambda & 1 \\ 2 & 1 & 3-\lambda \end{vmatrix} = -\lambda(2-\lambda)(3-\lambda) - 1 - 2 + 2(2-\lambda) + \lambda + (3-\lambda) =$$

$$= -\lambda(2-\lambda)(3-\lambda) - 3 + \lambda + (3-\lambda) + 2(2-\lambda) =$$

$$= (2-\lambda)[-\lambda(3-\lambda) + 2] = (2-\lambda)(-3\lambda + \lambda^2 + 2) = 0$$

$$\Rightarrow \lambda_{1,2,3} = 1, 2, 2$$

Zkouška: $\text{Tr}(A) = 2+3 = \lambda_1 + \lambda_2 + \lambda_3 \checkmark$

$\lambda_1 = 1$

$$\begin{pmatrix} -1 & -1 & -1 \\ 1 & 1 & 1 \\ 2 & 1 & 2 \end{pmatrix} \sim \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 0 & -1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix} \rightarrow \begin{matrix} x_3 = t \\ x_2 = 0 \\ x_1 = -t \end{matrix} \left. \vphantom{\begin{pmatrix} -1 & -1 & -1 \\ 1 & 1 & 1 \\ 2 & 1 & 2 \end{pmatrix}} \right\} \text{Eigen}(1) = \text{span} \langle (1, 0, -1)^T \rangle$$

$\lambda_{2,3} = 2$

$$\begin{pmatrix} -2 & -1 & -1 \\ 1 & 0 & 1 \\ 2 & 1 & 1 \end{pmatrix} \sim \begin{pmatrix} 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & -1 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix} \rightarrow \begin{matrix} x_3 = t \\ x_2 = t \\ x_1 = -t \end{matrix} \left. \vphantom{\begin{pmatrix} -2 & -1 & -1 \\ 1 & 0 & 1 \\ 2 & 1 & 1 \end{pmatrix}} \right\} \text{Eigen}(2) = \text{span} \langle (-1, 1, 1)^T \rangle$$

\Rightarrow Matice A není diagonalizovatelná, protože algebraické násobnosti nejsou stejné jako geometrické (u $\lambda_{2,3} = 2$ je a.m = 2, g.m = 1)

Př. 2 (5 bodů)

$V_1 = U_1 = \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 1 \end{pmatrix}$

$$V_2 = U_2 - \frac{\langle U_2, V_1 \rangle}{\langle V_1, V_1 \rangle} V_1 = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 3 & 0 \end{pmatrix} - \frac{1+3}{1+1+1+1} \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 3 & 0 \end{pmatrix} - \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 & -1 \\ 2 & -1 \end{pmatrix}$$

Zkouška: $\langle V_1, V_2 \rangle = 0 - 1 + 2 - 1 = 0 \checkmark$

$$V_3 = U_3 - \frac{\langle U_3, V_1 \rangle}{\langle V_1, V_1 \rangle} V_1 - \frac{\langle U_3, V_2 \rangle}{\langle V_2, V_2 \rangle} V_2 = \begin{pmatrix} -1 & 8 \\ 1 & 0 \end{pmatrix} - \frac{-1+8+1}{4} \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 1 \end{pmatrix} - \frac{-8+2}{1+4+1} \begin{pmatrix} 0 & -1 \\ 2 & -1 \end{pmatrix}$$

$$= \begin{pmatrix} -1 & 8 \\ 1 & 0 \end{pmatrix} - 2 \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 1 \end{pmatrix} - \frac{-6}{6} \begin{pmatrix} 0 & -1 \\ 2 & -1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -3 & 5 \\ -1 & -3 \end{pmatrix}$$

Zkouška: $\langle V_2, V_3 \rangle = 0 - 5 + 2 + 3 = 0 \checkmark$

$\langle V_1, V_3 \rangle = -3 + 5 + 1 - 3 = 0 \checkmark$

$$\Rightarrow B = \left(\begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 & -1 \\ 2 & -1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} -3 & 5 \\ -1 & -3 \end{pmatrix} \right)$$

Pr. 3 (5 bodů)

$$\begin{pmatrix} \Pi_{k+1} \\ V_{k+1} \end{pmatrix} = \underbrace{\begin{pmatrix} \Pi_k & V_k \\ 0,9 & 0,1 \\ 0,1 & 0,9 \end{pmatrix}}_A \cdot \underbrace{\begin{pmatrix} \Pi_k \\ V_k \end{pmatrix}}_{x_k}, \quad \Pi_0 + V_0 = 400\,000, \quad \begin{pmatrix} \Pi_0 \\ V_0 \end{pmatrix} = x_0$$

$$A^k = P \cdot D^k \cdot P^{-1}$$

nebo: víme, že u stochastické matice je $\lambda_1 = 1$
 zároveň víme, že $T_n(A) = \lambda_1 + \lambda_2 = 1 + \lambda_2$

$$\Rightarrow T_n(A) = 0,9 + 0,9 = 1,8 = 1 + \lambda_2 \Rightarrow \lambda_2 = 0,8$$

$$\begin{vmatrix} 0,9 - \lambda & 0,1 \\ 0,1 & 0,9 - \lambda \end{vmatrix} = (0,9 - \lambda)^2 - 0,1^2 = 0,81 - 1,8\lambda + \lambda^2 - 0,01 = \lambda^2 - 1,8\lambda + 0,8 = 0$$

$$\lambda_{1,2} = \frac{1,8 \pm \sqrt{1,8^2 - 4 \cdot 0,8}}{2} = \frac{1,8 \pm \sqrt{3,24 - 3,2}}{2} = \frac{1,8 \pm \sqrt{0,04}}{2}$$

$$= \frac{1,8 \pm 0,2}{2} = \begin{cases} 1 \\ 0,8 \end{cases} \dots \text{kontrola: první 1. čl. číslo} = 1 \checkmark \\ \text{zbytek čl. číslo } |\lambda| < 1 \checkmark$$

$$\lambda_1 = 1$$

$$\begin{pmatrix} -0,1 & 0,1 \\ 0,1 & -0,1 \end{pmatrix} \sim \begin{pmatrix} -0,1 & 0,1 \\ 0 & 0 \end{pmatrix} \rightarrow \begin{cases} x_2 = t \\ x_1 = t \end{cases} \} v_1 = (1, 1)^T$$

$$\lambda_2 = 0,8$$

$$\begin{pmatrix} 0,1 & 0,1 \\ 0,1 & 0,1 \end{pmatrix} \rightarrow \begin{cases} x_2 = t \\ x_1 = -t \end{cases} \} v_2 = (-1, 1)^T \quad \frac{1}{2} \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 1 & 0 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ -1 & 1 \end{pmatrix}$$

$$\Rightarrow A^k = \begin{pmatrix} 1 & -1 \\ 1 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1^k & 0 \\ 0 & 0,8^k \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ -1 & 1 \end{pmatrix} \cdot \frac{1}{2}; \quad \lim_{k \rightarrow \infty} A^k = \frac{1}{2} \begin{pmatrix} 1 & -1 \\ 1 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ -1 & 1 \end{pmatrix}$$

$$\lim_{k \rightarrow \infty} x_k = \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 1 \end{pmatrix} \cdot \frac{1}{2} \cdot x_0 = \begin{pmatrix} 1/2 & 1/2 \\ 1/2 & 1/2 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} \Pi_0 \\ V_0 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1/2 (\Pi_0 + V_0) \\ 1/2 (\Pi_0 + V_0) \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 200\,000 \\ 200\,000 \end{pmatrix}$$

\Rightarrow Populace se v Bonně matouce ustálí tak, že 200 000 obyvatel bude žít ve městě a zbylých 200 000 obyvatel na předměstí.